

# PUBLICZNE PRAWO GOSPODARCZE

Zarys wykładu

redakcja naukowa Rafał Blicharz

---

---

SERIA AKADEMICKA

2. WYDANIE

---



Wolters Kluwer

# PUBLICZNE PRAWO GOSPODARCZE

Zarys wykładu

redakcja naukowa Rafał Blicharz

---

---

SERIA AKADEMICKA

Zamów książkę w księgarni internetowej

**proinfo**.pl  
księgarnia internetowa

2. WYDANIE

---

*Stan prawny na 1 kwietnia 2017 r.*

Wydawca  
*Agata Jędrasik*

Redaktor prowadzący  
*Grażyna Polkowska-Nowak*

Opracowanie redakcyjne  
*Katarzyna Paterak-Kondek*

Łamanie  
*Wolters Kluwer Polska*

Poszczególne rozdziały napisali:

Anna Hołda-Wydrzyńska – rozdział X

Michał Kania – rozdziały VI i VII

Anna Lichosik, Rafał Blicharz – rozdział VIII

Katarzyna Łuczak – rozdział IX

Mirosław Pawełczyk – rozdziały II i III

Agnieszka Piwowarczyk – rozdział V

Katarzyna Pokryszka – rozdział I

Ewa Przeszło – rozdział IV

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

**SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ**  
Więcej na [www.legalnakultura.pl](http://www.legalnakultura.pl)  
**POLSKA IZBA KSIĄŻKI**

© Copyright by  
Wolters Kluwer Polska SA, 2017

ISBN: 978-83-8107-411-7  
2. wydanie

Dział Praw Autorskich  
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33  
tel. 22 535 82 19  
e-mail: [ksiazki@wolterskluwer.pl](mailto:ksiazki@wolterskluwer.pl)

[www.wolterskluwer.pl](http://www.wolterskluwer.pl)  
księgarnia internetowa [www.profinfo.pl](http://www.profinfo.pl)

## SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów .....	15
<b>Rozdział I</b>	
<b>Podjęmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej .....</b>	<b>19</b>
1. Zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i Unii Europejskiej .....	21
1.1. Podstawowe informacje .....	21
1.2. Zasada wolności gospodarczej i jej realizacja w prawie polskim .....	22
1.3. Swobody rynku wewnętrznego jako podstawa podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w Unii Europejskiej .....	25
2. Działalność gospodarcza i przedsiębiorca .....	29
2.1. Działalność gospodarcza .....	29
2.1.1. Pojęcie działalności gospodarczej .....	29
2.1.2. Sfery działalności gospodarczej .....	32
2.1.3. Zarobkowy charakter działalności gospodarczej .....	36
2.1.4. Wykonywanie działalności gospodarczej w sposób zorganizowany i ciągły .....	36
2.2. Przedsiębiorca .....	38
2.2.1. Pojęcie przedsiębiorcy w prawie prywatnym i prawie publicznym .....	38
2.2.2. Osoba fizyczna .....	39
2.2.3. Osoba prawna .....	43
2.2.4. Jednostki organizacyjne, które posiadają zdolność prawną .....	46
2.2.5. Spółka cywilna i jej wspólnicy .....	47
2.2.6. Wykonywanie działalności gospodarczej we własnym imieniu ..	49
2.2.7. Status przedsiębiorcy a wpis do rejestru .....	50
2.3. Mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy .....	52
3. Rejestracja przedsiębiorców .....	54
3.1. Podstawowe informacje .....	54
3.2. Krajowy Rejestr Sądowy .....	56
3.2.1. Geneza i funkcje Krajowego Rejestru Sądowego .....	56
3.2.2. Wpis do Krajowego Rejestru Sądowego .....	58
3.2.3. Zasada jawności Krajowego Rejestru Sądowego .....	63

3.2.4. Podmioty podlegające rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym .....	67
3.3. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej .....	70
3.3.1. Organizacja i zadania Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej .....	70
3.3.2. Wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej .....	71
3.3.3. Funkcje Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej .....	77
3.4. Punkty kontaktowe .....	79
4. Obowiązki przedsiębiorcy związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej .....	82
5. Prawa przedsiębiorcy związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej .....	85
6. Status prawny podmiotów zagranicznych .....	93
6.1. Podstawowe informacje .....	93
6.2. Osoby zagraniczne .....	94
6.3. Przedsiębiorcy zagraniczni .....	96
6.4. Usługodawcy .....	100
7. Reglamentacja działalności gospodarczej .....	102
7.1. Podstawowe informacje .....	102
7.2. Koncesje .....	104
7.3. Zezwolenia, licencje i zgody na wykonywanie działalności gospodarczej .....	114
7.4. Działalność regulowana .....	116
8. Kontrola działalności gospodarczej .....	120

## **Rozdział II**

<b>Publiczne prawo konkurencji .....</b>	<b>128</b>
1. Podstawowe informacje .....	128
2. Porozumienia ograniczające konkurencję .....	131
2.1. Porozumienie ograniczające konkurencję – zagadnienia ogólne .....	131
2.2. Wyjątki od zakazu porozumień ograniczających konkurencję .....	132
2.3. Ustalanie bezpośrednio lub pośrednio cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów .....	134
2.4. Porozumienia kontyngentowe .....	136
2.5. Porozumienia podziałowe .....	137
2.6. Porozumienia dyskryminujące .....	137
2.7. Umowy wiązane .....	138
2.8. Porozumienia ograniczające dostęp do rynku .....	139
2.9. Zmowy przetargowe .....	140
2.10. Skutek zawarcia porozumień ograniczających konkurencję – nieważność .....	140

---

2.11. Obowiązek współdziałania z Prezesem UOKiK .....	141
3. Nadużywanie pozycji dominującej .....	142
3.1. Nadużywanie pozycji dominującej – zagadnienia ogólne .....	142
3.2. Narzucanie nieuczciwych warunków umowy .....	143
3.3. Ograniczenie produkcji, zbytu lub postępu technicznego ze szkodą dla kontrahentów lub konsumentów .....	144
3.4. Stosowanie w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających różnicowane warunki konkurencji .....	145
3.5. Uzależnianie zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy .....	146
3.6. Przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji .....	147
3.7. Narzucanie przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów przynoszących mu nieuzasadnione korzyści .....	147
3.8. Podział rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych .....	147
4. Kontrola koncentracji przedsiębiorców .....	148
4.1. Koncentracja przedsiębiorców – zagadnienia ogólne .....	148
4.2. Połączenie dwóch lub więcej samodzielnych przedsiębiorców .....	150
4.3. Przejęcie kontroli .....	150
4.4. Nabycie przez przedsiębiorcę części mienia innego przedsiębiorcy .....	151
4.5. Unijne aspekty koncentracji .....	151
4.6. Postępowanie w sprawach koncentracji .....	152
5. Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów .....	152
5.1. Zagadnienia ogólne .....	152
5.2. Stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestrów postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone .....	154
5.3. Naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji .....	156
5.4. Nieuczciwe praktyki rynkowe i czyny nieuczciwej konkurencji jako praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów .....	157
5.5. Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów .....	158
6. Pomoc publiczna .....	158
6.1. Źródła prawa pomocy publicznej .....	159
6.2. Pojęcie i rodzaje pomocy publicznej .....	160
6.3. Przesłanki pomocy publicznej .....	162
6.4. Test inwestora prywatnego .....	164
6.5. Rodzaje dopuszczalnej pomocy państwa .....	166
6.6. Pomoc regionalna .....	168
6.7. Pomoc horyzontalna .....	169

6.8. Pomoc sektorowa .....	169
6.9. Pomoc <i>de minimis</i> .....	170
6.10. Postępowanie w sprawach dotyczących pomocy publicznej .....	171
6.11. Postępowanie prenotyfikacyjne .....	174
6.12. Kontrola sądowa rozstrzygnięć organów Unii Europejskiej .....	175
6.13. Uprawnienia Prezesa UOKiK w zakresie monitorowania pomocy przyznanej przez państwo .....	175
6.14. Obowiązek zwrotu pomocy publicznej .....	176

### Rozdział III

#### Zwalczanie nieuczciwej konkurencji. Przeciwdziałanie nieuczciwym

<b>praktykom rynkowym</b> .....	177
1. Zagadnienia ogólne .....	177
2. Czyny nieuczciwej konkurencji .....	178
3. Katalog nazwanych czynów nieuczciwej konkurencji .....	180
3.1. Wprowadzające w błąd oznaczenie przedsiębiorstwa .....	180
3.2. Fałszywe lub oszukańcze oznaczenie pochodzenia geograficznego towarów albo usług .....	182
3.3. Wprowadzające w błąd oznaczenie towarów lub usług .....	184
3.4. Naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa .....	185
3.5. Nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy .....	185
3.6. Naśladownictwo produktów .....	186
3.7. Pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie .....	186
3.8. Utrudnianie dostępu do rynku .....	187
3.9. Przekupstwo osoby pełniącej funkcję publiczną .....	188
3.10. Delikt nieuczciwej konkurencji w zakresie urzędzeń niedozwolonych ..	188
3.11. Nieuczciwa lub zakazana reklama jako czyn nieuczciwej konkurencji ..	189
3.12. Czyn nieuczciwej konkurencji w zakresie sprzedaży premiowanej .....	190
3.13. Organizowanie systemu sprzedaży lawinowej .....	191
3.14. Delikt nieuczciwej konkurencji w działalności sklepów dyskontowych .	191
4. Odpowiedzialność cywilnoprawna za naruszenie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji .....	192
5. Przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom rynkowym .....	193
5.1. Nieuczciwe praktyki rynkowe. Zagadnienia ogólne .....	193
5.2. Wprowadzające w błąd działania i zaniechania oraz praktyki agresywne jako nazwane nieuczciwe praktyki rynkowe .....	194
5.3. „Czarna lista” nieuczciwych praktyk rynkowych .....	197
5.4. Szczególne nieuczciwe praktyki rynkowe, czyli system argentyński oraz stosowanie kodeksu dobrych praktyk, którego postanowienia są sprzeczne z prawem .....	199
5.5. Odpowiedzialność cywilna za naruszenie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym .....	200

**Rozdział IV**

<b>Prawo zamówień publicznych</b> .....	202
1. Podstawowe informacje .....	203
2. Zamówienia publiczne – ogólna charakterystyka .....	205
2.1. Istota zamówień publicznych .....	205
2.2. Zasady udzielania zamówień publicznych .....	207
3. Strony postępowania o udzielenie zamówienia publicznego .....	209
3.1. Zamawiający .....	209
3.2. Wykonawca .....	214
4. Przedmiot zamówień publicznych .....	222
4.1. Opis przedmiotu zamówienia .....	222
4.2. Pojęcie dostawy .....	225
4.3. Pojęcie usług .....	226
4.4. Roboty budowlane .....	226
5. Tryby udzielania zamówień publicznych .....	227
5.1. Przetarg nieograniczony .....	228
5.2. Przetarg ograniczony .....	234
5.3. Negocjacje z ogłoszeniem .....	235
5.4. Dialog konkurencyjny .....	237
5.5. Negocjacje bez ogłoszenia .....	238
5.6. Zamówienia z wolnej ręki .....	239
5.7. Zapytanie o cenę .....	240
5.8. Partnerstwo innowacyjne .....	241
5.9. Licytacja elektroniczna .....	243
6. Odrębne procedury w ramach zamówień publicznych .....	244
7. Umowa w sprawie zamówień publicznych .....	245
8. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych .....	252
9. Środki ochrony prawnej .....	254
9.1. Odwołanie .....	254
9.2. Skarga .....	259
10. Podsumowanie .....	262

**Rozdział V**

<b>Zamówienia publiczne w projektach współfinansowanych z funduszy strukturalnych</b> .....	264
1. Podstawowe informacje .....	265
1.1. Programy operacyjne w perspektywie 2014–2020 .....	266
1.2. Podstawy prawne .....	269
2. Umowa o dofinansowanie projektu .....	271
3. Zasady udzielania zamówień w projektach .....	272
3.1. Szacowanie wartości zamówienia .....	272
3.2. Procedury podprogowe .....	273
3.3. Kwalifikowalność wydatków .....	277



4. Kontrola zamówień udzielonych w ramach projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych .....	278
4.1. Rodzaje kontroli .....	279
4.2. Instytucje kontrolujące .....	280
4.3. Roczny plan kontroli .....	281
5. Nieprawdłowości w procesie realizacji polityki spójności .....	283
5.1. Nieprawdłowości pojedyncze i systemowe .....	283
5.2. Kategorie nieprawidłowości .....	285
6. Konsekwencje naruszenia przepisów prawa zamówień publicznych .....	287
6.1. Korekty finansowe .....	288
6.2. Taryfikator korekt .....	289
6.3. Odpowiedzialność beneficjentów wydatkujących środki z funduszy unijnych .....	291

## Rozdział VI

<b>Partnerstwo publiczno-prywatne .....</b>	<b>294</b>
1. Podstawowe informacje .....	294
2. Regulacja normatywna partnerstwa publiczno-prywatnego .....	297
3. Obszary wykorzystania partnerstwa publiczno-prywatnego .....	299
4. Ryzyka w partnerstwie publiczno-prywatnym .....	300
5. Analizy przedrealizacyjne .....	303
6. Warianty PPP .....	304
7. Wybór partnera prywatnego .....	307
8. Umowa o PPP .....	309
9. Spółka PPP .....	312

## Rozdział VII

<b>Umowa koncesji na roboty budowlane lub usługi .....</b>	<b>314</b>
1. Podstawowe informacje .....	314
1.1. Wprowadzenie .....	314
1.2. Ustawa o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi .....	314
1.3. Istota umów koncesji .....	319
1.4. Organ właściwy w sprawie umów koncesji .....	320
2. Cele i zasady związane z instytucją umowy koncesji .....	321
3. Wyłączenia z zakresu stosowania ustawy .....	322
4. Strony umowy koncesji .....	326
4.1. Konflikt interesów .....	327
4.2. Wykluczenie wykonawców .....	328
4.3. Wymogi kwalifikacyjne .....	333
5. Postępowanie w sprawie zawarcia umowy koncesji .....	335
5.1. Zasady postępowania .....	335
5.2. Komunikacja w postępowaniu .....	337
5.3. Szacowanie wartości umów koncesji .....	338

5.4.	Wszczęcie postępowania .....	339
5.5.	Ogłoszenie o koncesji .....	340
5.6.	Zaproszenie do ubiegania się o zawarcie umowy koncesji .....	341
5.7.	Koncesje <i>in-house</i> .....	341
5.8.	Przebieg postępowania .....	346
5.9.	Wybór najkorzystniejszej oferty .....	348
6.	Umowa koncesji .....	349
6.1.	Pojęcie umowy .....	349
6.2.	Modyfikacja umowy koncesji .....	351
6.3.	Rozwiązanie umowy koncesji .....	356
6.4.	Unieważnienie umowy koncesji .....	357
7.	Środki ochrony prawnej .....	357
7.1.	Uwagi wprowadzające .....	357
7.2.	Legitymacja procesowa i terminy wnoszenia środków odwoławczych ..	358

## Rozdział VIII

<b>Prawo rynku kapitałowego</b> .....	360
1. Podstawowe informacje .....	362
1.1. Podstawy prawne .....	362
1.2. Pojęcie i funkcje rynku kapitałowego .....	364
1.3. Struktura rynku kapitałowego .....	366
1.4. Zasady obrotu .....	373
1.5. Ogólny opis obrotu .....	377
1.5.1. Upublicznienie spółki (oferta publiczna). Wprowadzenie papierów wartościowych do publicznego obrotu .....	377
1.5.2. Obrót papierami wartościowymi (akcjami) .....	384
1.6. Pojęcie i podział instrumentów finansowych .....	387
2. Ogólna charakterystyka spółki publicznej .....	390
2.1. Pojęcie spółki publicznej .....	390
2.2. Specyfika spółki publicznej .....	391
3. Podmioty organizujące oraz obsługujące obrót .....	394
3.1. Spółki prowadzące rynek regulowany .....	394
3.2. Firmy inwestycyjne .....	394
3.3. Podstawowe usługi firm inwestycyjnych na rynku kapitałowym .....	395
3.4. Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych .....	396
3.5. Systemy ochrony bezpieczeństwa obrotu i inwestorów .....	397
4. Instytucje zbiorowego inwestowania .....	398
4.1. Tworzenie funduszu inwestycyjnego .....	398
4.2. Rodzaje funduszy inwestycyjnych .....	399
4.3. Podstawowe prawa i obowiązki uczestnika funduszu inwestycyjnego ...	401
4.3.1. Prawa i obowiązki o charakterze majątkowym .....	401
4.3.2. Prawa i obowiązki o charakterze niemajątkowym .....	403

5.	Nadzór nad rynkiem kapitałowym .....	404
5.1.	Komisja Nadzoru Finansowego jako organ administracji publicznej ....	405
5.2.	Zadania i funkcje Komisji Nadzoru Finansowego .....	406
5.3.	Postępowania sprawdzające Komisji Nadzoru Finansowego .....	407
5.3.1.	Postępowanie wyjaśniające .....	407
5.3.2.	Postępowanie kontrolne .....	408
5.4.	Środki nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego .....	409
5.5.	Środki ochrony prawnej .....	412

## Rozdział IX

<b>Prawo lotnicze</b> .....	415	
1.	Miejsce prawa lotniczego w polskim systemie prawa .....	416
2.	Podstawowe pojęcia prawa lotniczego .....	417
2.1.	Przestrzeń powietrzna .....	417
2.2.	Statek powietrzny i jego załoga .....	418
2.3.	Lotniska i porty lotnicze .....	420
2.4.	Przewoźnik lotniczy .....	422
3.	Przedmiotowy podział prawa lotniczego .....	423
3.1.	Porządek i bezpieczeństwo żeglugi powietrznej .....	423
3.1.1.	Konwencja chicagowska wraz załącznikami .....	423
3.1.2.	System zarządzania przestrzenią powietrzną .....	426
3.1.3.	Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego .....	428
3.1.4.	Badanie wypadków i incydentów lotniczych .....	428
3.2.	Odpowiedzialność przewoźnika lotniczego .....	430
3.2.1.	Odpowiedzialność wobec pasażera statku powietrznego .....	430
3.2.1.1.	System warszawsko-montrealski .....	430
3.2.1.2.	Rozporządzenie 261/2004 .....	432
3.2.2.	Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na ziemi .....	433
3.3.	Lotnicze prawo karne .....	435
3.4.	Ochrona środowiska .....	436
3.5.	Lotnicze prawo gospodarcze .....	437
4.	Lotnicza działalność gospodarcza .....	439
4.1.	Przewóz lotniczy .....	439
4.2.	Zarządzanie lotniskiem użytku publicznego .....	441
4.3.	Wykonywanie obsługi naziemnej .....	441
4.4.	Szkolenie personelu lotniczego .....	443
5.	Administracja lotnictwa cywilnego w Polsce .....	444
5.1.	Minister właściwy do spraw transportu .....	444
5.2.	Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego .....	444
5.3.	Polska Agencja Żeglugi Powietrznej .....	446
5.4.	Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych .....	446

**Rozdział X**

<b>Prawo własności przemysłowej</b> .....	449
1. Podstawowe informacje .....	450
1.1. Własność intelektualna .....	450
1.2. Własność przemysłowa .....	452
2. Przedmioty własności przemysłowej .....	453
2.1. Podstawowe informacje .....	453
2.2. Wynalazek .....	454
2.3. Wzór użytkowy .....	458
2.4. Wzór przemysłowy .....	459
2.5. Znak towarowy .....	461
2.6. Oznaczenie geograficzne .....	467
3. Prawa wyłączne .....	468
3.1. Treść prawa wyłącznego .....	469
3.2. Zasada czasowej ochrony .....	469
3.3. Zasada terytorializmu .....	469
3.4. Wyczerpanie prawa .....	470
4. Zasady uzyskania praw wyłącznych .....	470
4.1. Podstawowe informacje .....	470
4.2. Zgłaszający .....	471
4.3. Zgłoszenie .....	473
4.4. Prawo pierwszeństwa .....	473
4.5. Opłaty .....	475
4.6. Decyzja i dokument potwierdzający uzyskanie prawa .....	475
4.7. Ogłoszenia urzędowe – publikatory .....	475
4.8. Rejestry .....	476
5. Środki zaskarżenia .....	476
5.1. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy .....	476
5.2. Sprzeciw – <i>actio popularis</i> .....	477
5.3. Skarga do sądu administracyjnego .....	478
6. Systemy ochrony własności przemysłowej .....	478
6.1. Procedura regionalna .....	478
6.1.1. Patent europejski .....	479
6.1.2. Znaki towarowe Unii Europejskiej .....	479
6.1.3. Wspólnotowy wzór przemysłowy .....	480
6.1.4. Wspólnotowy system ochrony oznaczeń geograficznych .....	480
6.2. Procedura międzynarodowa .....	481
6.2.1. Międzynarodowe zgłoszenie patentowe .....	481
6.2.2. Międzynarodowy znak towarowy .....	481
6.2.3. Międzynarodowy wzór przemysłowy .....	482
7. Obrót własnością przemysłową .....	482
8. Ustanie praw wyłącznych .....	484
9. Struktura i zadania Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej .....	485

---

10. Rzecznik patentowy .....	486
11. Odpowiedzialność cywilna .....	487
<b>O autorach</b> .....	489

## WYKAZ SKRÓTÓW

### 1. Akty prawne

- dyrektywa 2006/123/WE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/123/WE z 12.12.2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.Urz. WE L 376, s. 36)
- dyrektywa 2014/23/UE,  
dyrektywa koncesyjna – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z 26.02.2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.Urz. UE L 94, s. 1)
- dyrektywa 2014/24/UE,  
dyrektywa zamówieniowa – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z 26.02.2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz.Urz. UE L 94, s. 65)
- dyrektywa 2014/25/UE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z 26.02.2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz.Urz. UE L 94, s. 243)
- k.c. – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2017 r. poz. 459)
- k.k. – ustawa z 6.08.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137 ze zm.)
- k.k.s. – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2016 r. poz. 2137 ze zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm. i ze sprost.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.)
- k.p.c. – ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)

- 
- |                          |   |  |
|--------------------------|---|--|
| k.s.h.                   | – | ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1578 ze zm.)   |
| p.d.g.                   | – | ustawa z 19.11.1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.), nieobowiązująca   |
| pr. lot.                 | – | ustawa z 3.07.2002 r. – Prawo lotnicze (Dz.U. z 2016 r. poz. 605 ze zm.)   |
| p.w.p.                   | – | ustawa z 30.06.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz.U. z 2013 r. poz. 1410 ze zm.)   |
| p.w.u.KRS                | – | ustawa z 20.08.1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. Nr 121, poz. 770 ze zm.)  |
| p.z.p.                   | – | ustawa z 29.01.2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.)   |
| rozporządzenie 965/2012  | – | rozporządzenie Komisji (UE) nr 965/2012 z 5.10.2012 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz.Urz. UE L 296, s. 1 ze zm.)  |
| rozporządzenie 1303/2013 | – | rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.Urz. UE L 138, s. 5) |
| rozporządzenie MAR       | – | rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z 16.04.2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz.Urz. UE L 173, s. 1)  |
| TFUE                     | – | Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202, s. 47 – wersja skonsolidowana)   |
| TUE                      | – | Traktat o Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 202, s. 1 – wersja skonsolidowana)   |
| u.c.                     | – | ustawa z 12.12.2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1990 ze zm.)  |
| u.f.p.                   | – | ustawa z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.)  |

---

u.KRS	–	ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2016 r. poz. 687 ze zm.)
u.n.d.f.p.	–	ustawa z 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 168 ze zm.)
u.n.r.f.	–	ustawa z 21.07.2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 196 ze zm.)
u.n.r.k.	–	ustawa z 29.07.2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1289 ze zm.)
u.o.i.f.	–	ustawa z 29.07.2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2016 r. poz. 1636 ze zm.)
u.o.k.k.	–	ustawa z 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2017 r. poz. 229)
u.o.p.	–	ustawa z 29.07.2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1639)
u.p.n.p.r.	–	ustawa z 23.08.2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. z 2016 r. poz. 3 ze zm.)
u.p.p.p.	–	ustawa z 19.12.2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 696 ze zm.)
u.s.d.g.	–	ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.)
ustawa wdrożeniowa	–	ustawa z 11.07.2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 217 ze zm.)
u.ś.u.	–	ustawa z 4.03.2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2016 r. poz. 893 ze zm.)
u.u.k.	–	ustawa z 21.10.2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz.U. poz. 1920)
u.z.n.k.	–	ustawa z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)
u.z.p.p.r.	–	ustawa z 6.12.2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2016 r. poz. 383 ze zm.)

## 2. Czasopisma

Dz.Urz.	–	Dziennik Urzędowy
EP	–	Edukacja Prawnicza
EPS	–	Europejski Przegląd Sądowy



---

GSP	–	Gdańskie Studia Prawnicze
KPP	–	Kwartalnik Prawa Prywatnego
OSNC	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSP	–	Orzecznictwo Sądów Polskich
PiP	–	Państwo i Prawo
PPH	–	Przegląd Prawa Handlowego
Pr. Sp.	–	Prawo Spółek
Prz. Pod.	–	Przegląd Podatkowy
PS	–	Przegląd Sądowy
PUG	–	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	–	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
R. Pr.	–	Radca Prawny
Sł. Prac.	–	Służba Pracownicza
St. Praw.	–	Studia Prawnicze
Zb. Orz.	–	Zbiór Orzeczeń

### 3. Inne

KIO	–	Krajowa Izba Odwoławcza
LEX	–	system informacji prawnej LEX
NSA	–	Naczelny Sąd Administracyjny
SA	–	sąd apelacyjny
SIWZ	–	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SOKIK	–	Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
SN	–	Sąd Najwyższy
SO	–	sąd okręgowy
TK	–	Trybunał Konstytucyjny
ULC	–	Urząd Lotnictwa Cywilnego
UPRP	–	Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
UZP	–	Urząd Zamówień Publicznych
WSA	–	wojewódzki sąd administracyjny

## Rozdział I

# PODEJMOWANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

**Literatura:** M. Ahlt, M. Szpunar, *Prawo europejskie*, Warszawa 2011; E. Bieniek-Koronkiewicz, J. Sieńczyło-Chlabcz, *Działalność gospodarcza i przedsiębiorca na gruncie ustawy Prawo działalności gospodarczej*, PPH 2000/4; E. Bieniek-Koronkiewicz, J. Sieńczyło-Chlabcz, *Skutki wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego*, „Glosa” 2002/8; S. Biernat, *Podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej – wolność gospodarcza de lege lata i de lege ferenda*, PPH 1994/9; J. Ciapała, *Konstytucyjna zasada wolności działalności gospodarczej*, RPEiS 2001/4; A. Cieśliński, *Wspólnotowe prawo gospodarcze*, Warszawa 2003; A. Cieśliński, *Wspólnotowe prawo gospodarcze*, t. I, *Swobody rynku wewnętrznego*, Warszawa 2009; A. Damasiewicz, *Świadczenie usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, LEX; S. Dmowski, S. Rudnicki, *Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna*, Warszawa 2011; M. Etel, *Regulowana działalność gospodarcza a zasada wolności gospodarczej*, PiP 2007/2; M. Etel, M. Popławski, *Interpretacja przepisów prawa daninowego w świetle ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i ustawy – Ordynacja podatkowa*, PUG 2009/11; A. Gawrysiak-Zabłocka, *Prawo przedsiębiorczości i prawo spółek*, Warszawa 2010; J. Grygiel, *Pojęcia działalności gospodarczej i zawodowej w rozumieniu art. 43<sup>1</sup> k.c.*, St. Praw. 2005/4; *Instrumenty i formy prawne działania administracji gospodarczej*, red. B. Popowska, K. Kokocińska, Poznań 2009; W.J. Katner, *Podstawowe zagadnienia prawne nowej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*, PPH 2004/12; A. Kaźmierczyk, K. Michałowska, *Nowelizacja przepisu art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*, PPH 2008/11; A. Kidyba, *Niektóre skutki dla obrotu handlowego wprowadzenia trzeciej kategorii podmiotowej*, PPH 2004/12; A. Kidyba, *Prawo handlowe*, Warszawa 2013; *Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz*, red. M. Pyziak-Szafnicka, Warszawa 2009; *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. I, *Część ogólna*, red. A. Kidyba, Warszawa 2012; *Kodeks cywilny*, t. I, *Komentarz art. 1–449<sup>10</sup>*, red. K. Pietrzykowski, Warszawa 2013; *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, red. J.A. Strzępka, Warszawa 2013; K. Kohutek, *Instytucja koncesji w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej – wybrane zagadnienia*, PUG 2005/5; K. Kohutek, *Zasady podejmowania działalności regulowanej*, PPH 2005/6; *Kontrola przedsiębiorcy*, red. R. Blicharz, Warszawa 2013; C. Kosikowski, *Koncesje i zezwolenia na działalność gospodarczą*, Warszawa 2002; C. Kosikowski, *Nowe regulacje prawne w zakresie swobody działalności gospodarczej*, PiP 2004/10; C. Kosikowski, *Pojęcie przedsiębiorcy w prawie polskim*, PiP 2000/4; C. Kosikowski, *Prawo gospodarcze publiczne*, Warszawa 1994; C. Kosikowski, *Publiczne prawo gospodarcze Polski i Unii Europejskiej*, Warszawa 2005; C. Kosikow-

ski, *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2011; C. Kosikowski, *Wolność gospodarcza w prawie polskim*, Warszawa 1995; M. Kożuch, *Swoboda świadczenia usług w Unii Europejskiej*, Warszawa 2011; K. Kruczalak, *Prawo handlowe. Zarys wykładu*, Warszawa 2006; W. Kubala, *Prawo działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2000; P. Lissoń, *Reglamentacja jako instrument regulacji w sektorach infrastrukturalnych [w:] Konstytucyjna zasada wolności gospodarczej*, red. W. Szwajdler, H. Nowicki, Toruń 2009; A. Mariański, *Kontrola podatkowa a ustawa o swobodzie działalności gospodarczej*, Pr. Pod. 2013/1; E. Marszałkowska-Krześ, *Wpisy w rejestrze przedsiębiorców dotyczące spółek handlowych*, Warszawa 2004; Z. Miczek, *Osoba fizyczna jako przedsiębiorca – na tle ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i kodeksu cywilnego*, PPH 2005/9; J. Nitkowska, *Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej*, Sł. Prac. 2011/11; E. Norek, *Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe*, Warszawa 2001; A. Nowacki, *Jawność materialna Krajowego Rejestru Sądowego*, Pr. Sp. 2007/5; *Podstawy prawa Unii Europejskiej z uwzględnieniem Traktatu z Lizbony*, red. J. Galster, Toruń 2010; K. Pokryszka, *Legal Aspects of Undertaking and Conducting Business Activity by Foreign Entrepreneurs in Poland after the Implementation of the „Services Directive” [w:] Free Movement of Goods and Persons Across the Polish – Czech – Slovak Borders. Legal Differences and Similarities*, red. B. Mikołajczyk, Katowice 2012; K. Pokryszka, *Swoboda przedsiębiorczości dla usługodawców w przepisach dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym [w:] Księga jubileuszowa Profesora Stanisława Jędrzejewskiego*, red. W. Szwajdler, H. Nowicki, Toruń 2009; B. Popowska, *Zezwolenia a swoboda działalności gospodarczej*, RPEiS 2005/4; A. Powalowski, *Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej – ocena regulacji prawnej*, GSP 2012, t. XXVIII; *Prawo gospodarcze. Zagadnienia administracyjnoprawne*, red. H. Gronkiewicz-Waltz, M. Wierzbowski, Warszawa 2011; *Prawo materialne Unii Europejskiej*, red. A. Zawidzka-Łojek, R. Grzeszczak, Warszawa 2013; *Publiczne prawo gospodarcze. Zarys wykładu*, red. J. Grabowski, Bydgoszcz–Katowice 2008; *Publiczne prawo gospodarcze*, red. J. Olszewski, Warszawa 2005; J. Sieńczyło-Chlabicz, E. Bieniek-Koronkiewicz, *Podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej*, Warszawa 2002; M. Sieradzka, M. Zdyb, *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2013; M. Strzelbicki, *Funkcja reglamentacji gospodarczej a funkcja nadzoru gospodarczego [w:] Konstytucyjna zasada wolności gospodarczej*, red. W. Szwajdler, H. Nowicki, Toruń 2009; M. Strzelbicki, *Podstawowe problemy funkcjonowania swobody przepływu usług i próba ich rozwiązania w Dyrektywie o usługach na rynku wewnętrznym*, St. Praw. 2007/4; K. Strzykowski, *Prawo gospodarcze publiczne*, Warszawa 2007; D. Szafranski, *Przedsiębiorca jako usługodawca*, EPS 2012/4; M. Szalewska, *Klauzula generalna fikcji pozytywnego rozstrzygnięcia w sprawach administracyjnych przedsiębiorców*, „Administracja. Teoria. Dydaktyka. Praktyka” 2010/4; T. Szanciło, *Formy prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce przez podmioty zagraniczne*, Warszawa 2006; T. Szanciło, *Przedsiębiorca w prawie polskim*, PPH 2005/3; M. Szydło, *Działalność gospodarcza regulowana*, Pr. Sp. 2005/1; M. Szydło, *Działalność oddziałów przedsiębiorców zagranicznych w Polsce*, Pr. Sp. 2004/7–8; M. Szydło, *Pojęcie przedsiębiorcy w prawie polskim*, PS 2002/7–8; M. Szydło, *Reglamentacja podejmowania działalności gospodarczej w nowej ustawie o swobodzie działalności gospodarczej*, PUG 2004/12; M. Szydło, *Swoboda działalności gospodarczej*, Warszawa 2005; M. Tarska, *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2009; R. Trzaskowski, *Działalność gospodarcza w rozumieniu przepisów prawa cywilnego na tle orzecznictwa*, „Glosa” 2006/2; *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, red. A. Powalowski, Warszawa 2007; A. Walaszek-Pyziół, *Swoboda działalności gospodarczej. Studium prawne*, Kraków 1994; A. Wala-

szek-Pyziół, *Wolność gospodarcza w ustawodawstwie RFN*, PUG 1992/5–6; M.A. Waligórski, *Prawo przedsiębiorcy do zawieszenia i wznawiania wykonywania działalności gospodarczej*, PUG 2009/8; A.W. Wiśniewski, *Stan prywatnego prawa gospodarczego a optymalna wizja kodeksu cywilnego – zagadnienia podmiotowe*, PPH 2008/6; *Wprowadzenie do prawa Wspólnot Europejskich (Unii Europejskiej)*, red. A. Wróbel, Kraków 2004; P. Wrześniewski, *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2010; Ł. Zamojski, *Przepisy przymuszające stosowane przez sąd rejestrowy zawarte w ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym*, PPH 2006/2; Ł. Zamojski, *Nowelizacja ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym w zakresie postępowania przymuszającego*, PPH 2015/11; P. Zaprowski, *Czy przedsiębiorcą może być osoba fizyczna niemająca pełnej zdolności do czynności prawnych*, „Palestra” 2006/7–8; M. Zdyb, *Wolność działalności gospodarczej w Konstytucji RP*, „Rejent” 1997/5.

## 1. Zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce i Unii Europejskiej

### 1.1. Podstawowe informacje

Ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej<sup>1</sup> jest jednym z aktów prawnych o największym znaczeniu dla regulacji obrotu gospodarczego w Polsce. O jego randze decyduje przede wszystkim zakres zagadnień objętych regulacją ustawy. Zgodnie z art. 1 u.s.d.g. przepisy tej ustawy normują podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej na terytorium Polski oraz związane z tym zadania organów administracji. Należy podkreślić, że przepisy te określają przede wszystkim najważniejsze zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz wskazują podstawowe warunki, których spełnienie decyduje o możliwości podjęcia działalności gospodarczej i jest niezbędne dla jej prawidłowego wykonywania. Ponadto określają one formy reglamentacji działalności gospodarczej w Polsce oraz wyznaczają standardy kontroli przedsiębiorcy. Zastosowanie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej związane jest zatem ściśle z wprowadzeniem zasad realizacji wolności gospodarczej gwarantowanej przez Konstytucję RP oraz sprecyzowaniem możliwości jej ograniczenia. Przepisy ustawy koncentrują się w szczególności na określeniu stosunku państwa do przedsiębiorczości i przedsiębiorców<sup>2</sup>. Ich znaczenie w obrocie gospodarczym wynika także z tego, że implementują one do polskiego porządku prawnego regulacje prawa Unii Europejskiej, przyznające przedsiębiorcom pochodzącym z państw Unii prawo podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium całego rynku wewnętrznego.

W świetle przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej do podstawowych zasad podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce należy zaliczyć:

<sup>1</sup> Dz.U. z 2016 r. poz. 1829 ze zm.

<sup>2</sup> C. Kosikowski, *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, Warszawa 2011, s. 13–14.

zasadę wolności gospodarczej, zasadę równości przedsiębiorców, zasadę uczciwej konkurencji, zasadę poszanowania dobrych obyczajów oraz zasadę ochrony słuszných interesów konsumentów<sup>3</sup>.

## 1.2. Zasada wolności gospodarczej i jej realizacja w prawie polskim

Wolność gospodarcza to pojęcie analizowane zarówno w kontekście normatywnym, jak i ekonomicznym<sup>4</sup>. Jako idea ekonomiczna wolność gospodarcza wywodzi się z zasady wolności wykonywania przemysłu i handlu, sformułowanej w XVIII w. przez przedstawicieli tzw. klasycznej szkoły ekonomii politycznej. Jej geneza wiąże się ze sprzeciwem wobec licznych ograniczeń w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, wprowadzanych pod rządami monarchii absolutnej. Idea wolności gospodarczej stanowiła postulat zniesienia przez państwo tych ograniczeń oraz zagwarantowania rozwoju wolnej konkurencji. Tak pojmowana wolność gospodarcza została uznana za niezbędny warunek funkcjonowania gospodarki rynkowej<sup>5</sup>.

W znaczeniu normatywnym wolność gospodarcza uznawana jest przede wszystkim za zasadę prawa, zasadę ustroju gospodarczego oraz zasadę konstytucyjną<sup>6</sup>. Jest ona także ujmowana jako publiczne prawo podmiotowe<sup>7</sup> oraz jedno z praw podstawowych (wolnościowych) człowieka<sup>8</sup>.

Aspekt normatywny wolności gospodarczej związany jest z regulacją tej zasady w systemie prawnym danego państwa<sup>9</sup>. W tym kontekście wolność gospodarczą należy uznać za konstrukcję określonego porządku prawnego. Słusznie wskazuje S. Biernat, że wolność gospodarcza w tym rozumieniu oznacza „domniemanie swobody podejmowania i prowadzenia działalności przez podmioty gospodarcze, o ile (i dopóki) co innego nie wynika z przepisów ustawowych”. W takim znaczeniu swoboda prowadze-

<sup>3</sup> C. Kosikowski, *Nowe regulacje prawne w zakresie swobody działalności gospodarczej*, PiP 2004/10, s. 9; W.J. Katner, *Podstawowe zagadnienia prawne nowej ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*, PPH 2004/12, s. 5–6; B. Sagan [w:] *Publiczne prawo gospodarcze*, red. J. Olszewski, Warszawa 2005, s. 9; K. Pokryszka [w:] *Publiczne prawo gospodarcze. Zarys wykładu*, red. J. Grabowski, Bydgoszcz–Katowice 2008, s. 12.

<sup>4</sup> C. Kosikowski, *Publiczne prawo gospodarcze Polski i Unii Europejskiej*, Warszawa 2005, s. 60.

<sup>5</sup> C. Kosikowski, *Wolność gospodarcza w prawie polskim*, Warszawa 1995, s. 20–22. Szczegółowo na temat rozwoju historycznego zasady wolności zob. także M. Szydło, *Swoboda działalności gospodarczej*, Warszawa 2005, s. 12–17.

<sup>6</sup> C. Banasiński [w:] *Prawo gospodarcze. Zagadnienia administracyjnoprawne*, red. H. Gronkiewicz-Waltz, M. Wierzbowski, Warszawa 2011, s. 68. Odnośnie do analizy pojęcia wolności gospodarczej w tym kontekście zob. w szczególności C. Kosikowski, *Wolność gospodarcza w prawie...*, s. 41–68; M. Szydło, *Swoboda działalności...*, s. 1–6; J. Ciapała, *Konstytucyjna zasada wolności działalności gospodarczej*, RPEiS 2001/4, s. 15–30; M. Zdyb, *Wolność działalności gospodarczej w Konstytucji RP*, „Rejent” 1997/5, s. 145–166.

<sup>7</sup> K. Strzyczkowski, *Prawo gospodarcze publiczne*, Warszawa 2007, s. 76–77; A. Walaszek-Pyziół, *Swoboda działalności gospodarczej. Studium prawne*, Kraków 1994, s. 12.

<sup>8</sup> M. Szydło, *Swoboda działalności...*, s. 6–10.

<sup>9</sup> C. Kosikowski, *Publiczne prawo gospodarcze...*, s. 61.

nia działalności gospodarczej powinna być ujmowana jako zasada, a wszelkie zakazy i ograniczenia – jako wyjątek. Istotne jest, że domniemanie przemawia na rzecz swobody przedsiębiorcy (*in dubio pro libertate*), natomiast zakazy i ograniczenia muszą być wyraźnie wskazane w przepisach, nie można ich domniemywać. Warto podkreślić, że tak pojmowana wolność gospodarcza ma swoje granice i nie oznacza pełnej swobody działania przedsiębiorców<sup>10</sup>.

W świetle polskiego prawa wolność gospodarcza stanowi podstawę ustroju gospodarczego państwa, która została wskazana w Konstytucji RP. Wolność gospodarcza jest podstawową zasadą porządku prawnego, która jest także skonkretyzowana w przepisach ustaw. Jako jedna z podstawowych zasad konstytucyjnych podlega ochronie, a wszelkie odstępstwa od niej powinny mieć charakter wyjątkowy i być uzasadnione ważnym interesem publicznym<sup>11</sup>.

**Zgodnie z art. 20 Konstytucji RP podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej stanowi społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych.** Charakterystyczną cechą społecznej gospodarki rynkowej jest pozostawienie produkcji i dystrybucji dóbr regulacji mechanizmów rynkowych opartych na wolności działalności gospodarczej. Wolność gospodarcza powinna zatem przynieść korzyści przedsiębiorcom, jednak państwo, w granicach wyznaczonych prawem, może także uczestniczyć w procesach gospodarczych. Wolność gospodarcza została wskazana jako jedna z podstaw społecznej gospodarki rynkowej i wymieniona wprost w Konstytucji RP, co nadało jej przede wszystkim rangę zasady ustrojowej<sup>12</sup>. Jako zasada ustroju gospodarczego i norma konstytucyjna nakłada ona na organy państwa obowiązek zapewnienia swobody podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej w jak najszerszym zakresie<sup>13</sup>.

**Artykuł 22 Konstytucji RP przewiduje możliwość wprowadzenia ograniczeń zasady wolności gospodarczej. W myśl tego przepisu ograniczenia takie mogą być wprowadzane tylko w drodze ustawy i tylko wtedy, gdy uzasadnia je ważny interes publiczny.** Należy podkreślić, że zastosowanie przepisu rangi ustawy dla wprowadzenia ograniczeń wolności gospodarczej stanowi wymóg bezwzględny, wynikający z zasady demokratycznego państwa prawnego<sup>14</sup>. Interes publiczny, którego ochrona jest niezbędna dla wprowadzenia ograniczeń wolności gospodarczej, jest pojęciem nieostrym, które oznacza zakres ingerencji ustawodawcy w stosunki społeczne i gospodarcze oraz

<sup>10</sup> S. Biernat, *Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej – wolność gospodarcza de lege lata i de lege ferenda*, PPH 1994/9, s. 10 i powołana tam literatura.

<sup>11</sup> K. Strzyczkowski, *Prawo gospodarcze...*, s. 74.

<sup>12</sup> M. Szydło, *Swoboda działalności...*, s. 5–6.

<sup>13</sup> K. Strzyczkowski, *Prawo gospodarcze...*, s. 75 i powołana tam literatura.

<sup>14</sup> K. Strzyczkowski, *Prawo gospodarcze...*, s. 80. Zob. także B. Sagan [w:] *Publiczne prawo...*, red. J. Olszewski s. 14; J. Sieńczyło-Chłabcz, E. Bieniek-Koronkiewicz, *Podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej*, Warszawa 2002, s. 25.

**Rafał Blicharz** – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; współpracownik kilku kancelarii prawnych, mediator, współkierownik i koordynator Szkoły Prawa i Kultury Chińskiej oraz Szkoły Prawa Amerykańskiego w Katowicach; autor kilkudziesięciu prac z zakresu prawa gospodarczego.

Drugie zaktualizowane wydanie podręcznika zawiera kompleksowe, a zarazem przystępne omówienie rozległych i skomplikowanych regulacji składających się na publiczne prawo gospodarcze. Przedstawia zarówno podstawowe dla tej dziedziny zagadnienia, takie jak prawo: działalności gospodarczej, konkurencji, zamówień publicznych czy partnerstwa publiczno-prywatnego, jak i rzadziej spotykane w tego typu opracowaniach regulacje dotyczące prawa rynku kapitałowego czy prawa własności przemysłowej. W książce zostały uwzględnione założenia zmian zwłaszcza z zakresu prawa:

- rynku kapitałowego,
  - ochrony konkurencji,
  - zamówień publicznych,
  - partnerstwa publiczno-prywatnego,
  - lotniczego
- nad którymi w chwili oddawania jej do druku trwały prace legislacyjne.

Publikacja jest przeznaczona dla studentów prawa, administracji oraz ekonomii, a także pracowników organów administracji publicznej. Może stanowić cenną lekturę dla przedsiębiorców, szczególnie tych działających we wspomnianych sektorach gospodarki.



9788381074117 W02P01

**ZAMÓWIENIA:**

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01  
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL  
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-107-411-7



9 788381 074117



**LEX Student**  
— Prawa